

TESTA DIN MEDIKOMPETENS

Är de här påståendena sanna eller falska?

**SÄLLSKAPET FÖR
MEDIEFOSTRAN**

**MEDIERNA
BERÄTTAR ALLTID
SANNINGEN.**

FALSKT

All information i media är inte alltid sann. En del av alla meddelanden i medierna kan vara sanna medan andra kan vara falska. Ibland kan någons åsikt eller subjektiva upplevelse framställas som forskningsbaserad sanning. Om media rapporterar om myndighetsinstruktioner såsom hälsorelaterade instruktioner, lönar det sig att kolla upp artikelns källor extra noga. Tillförlitliga nyheter baserar sig på fakta och forskning, och kommer från tillförlitliga kanaler eller myndigheter.

- **Var läser du nyheter och var får du information?**

***UPPHOVSMANNEN
OCH KÄLLORNA
FINNS ALLTID MED
I TROVÄRDIGA
MEDIEINNEHÅLL.***

SANT

Trovärdiga medieinnehåll berättar öppet vem som skrivit texten och vilka källor journalisten använt. Vanligtvis kan vem som helst hitta källorna med hjälp av t.ex. en sökmotor. I Finland har största delen av alla nyhetsredaktioner förbundit sig att följa journalistreglerna, vilka förutsätter att upphovsmannen och källorna ska uppges i samband med nyheten. Du kan också kolla upp om andra tillförlitliga medier skrivit om samma ämne.

- **När ifrågasatte du senast äktheten hos något medieinnehåll?**

**DET ÄR ENKELT
ATT IDENTIFIERA
PARTISKT
MEDIEINNEHÅLL.**

FALSKT

Medieinnehåll kan medvetet sträva efter att påverka läsaren, t.ex. genom att lyfta fram en viss sorts åsikter och tankar om hälsofrågor eller i anslutning till ett politiskt val. Ibland är syftet att svartmåla eller orsaka skada för vissa personer eller instanser. Nyhetsjournalistik väcker ofta känslor, men myndigheter försöker kommunicera neutralt. I mediepublikationer ska också anges om det handlar om ett opinionsinslag, om reklam eller kommersiellt samarbete.

- **Kan du göra skillnad på reklam, åsikt och nyhet?**
- **Märker du när medieinnehåll försöker påverka dina åsikter?**

***DINA ATTITYDER,
TANKAR OCH DIN
LIVSSYN KAN PÅVERKA
VAD DU TÄNKER OM
NYHETER.***

SANT

Människans attityder, åsikter och livssyn har en stor inverkan på hur hen tar emot meddelanden och hur hen behandlar och förstår dem. Därför är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid hur man själv tolkar och tänker över medieinnehåll.

- **När hade du senast en stark känslomässig reaktion på något medieinnehåll?**
- **Förstärker de meddelanden och de innehåll som du läser din egen tankevärld och dina värderingar?**

**DET ÄR INTE PÅ
MITT ANSVAR ATT
KONTROLLERA OM
MEDIEINNEHÅLL ÄR
TILLFÖRLITLIGA.**

FALSKT

Var och en har ansvar för att kontrollera tillförlitligheten hos medieinnehåll: såväl den som producerar nyheten som de som läser och sprider nyheten. Du kan för egen del stoppa spridningen av falska nyheter eller felaktig information genom att noggrant kontrollera alla fakta i innehållet. Felaktig information kan orsaka farliga situationer i t.ex. hälsorelaterade frågor. Tillförlitliga medier korrigerar föråldrade eller motbevisade uppgifter.

- **När kontrollerade du senast uppgifter från flera olika källor?**

**DE SOM PRODUCERAR
FALSKA NYHETER
SPRIDER MEDVETET
FELAKTIG INFORMATION
OCH VILL PÅVERKA HUR
DU TÄNKER.**

SANT

De instanser som sprider lögnen vill främja sin egen agenda och sina ideologier. Falsa nyheter sprids i syfte att påverka människors åsikter, attityder och tankesätt. Förenklad eller förvrängd information kan leda till motsättningar mellan människor. Falsa nyheter kan vara – och är ofta – ett medel att utöva makt.

- **Hur sprids falska nyheter eller felaktig information?**
- **Vem gynnar det?**

***OCKSÅ TILLFÖRLITLIGA
MEDIER KAN
FÖRMEDLA FALSKA
NYHETER.***

SANT

Sådant kan hända ibland. Felaktig information kan också publiceras av misstag, men då korrigeras informationen. En tillförlitlig och ansvarsfull nyhetsredaktion publicerar rättelser och uppdaterar nyheter så fort som möjligt. Hälsorelaterade nyheter uppdateras också snabbt så att de motsvarar den senaste informationen. Instanser som sprider falska nyheter publicerar inga rättelser.

- **Har du upptäckt rättelser i media?**

**DET ÄR OMÖJLIGT
ATT KONTROLLERA
OM FAKTA I MEDIA
STÄMMER.**

FALSKT

Att kontrollera tillförlitligheten i medieinnehåll är oftast inte omöjligt: tillförlitliga nyheter och information kan spåras och jämföras. Det är inte alltid lätt, utan det kan kräva tid och noggrann granskning och analys av innehållet. Lär dig också att identifiera tillförlitliga (informations)källor, där du alltid kan hitta aktuell, sann information.

- **Har något väsentligt uteslutits från nyheten?**
- **Vem har producerat innehållet och varför?**